

Asia: VN/29942/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Manner-Suomen vesiviljelystrategiaksi 2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinais-Suomen, Pohjois-Savo ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksiköiden lausunto

ELY-keskusten kalatalousyksiköt pitävät Manner-Suomen vesiviljelystrategiaa kattavasti laadittuna, jossa on huomioitu hyvin tarve alan kasvulle ympäristökysymykset huomioiden.

Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1380/2013 34 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee laatia strategiat kestäväälle vesiviljelylle, joilla parannetaan vesiviljelyalan kilpailukykyä, vähennetään siihen kohdistuvaa hallinnollista taakkaa, edistetään toimijoiden pääsyä sopiville alueille sekä asetetaan ympäristö, taloutta ja sosiaalisia vaikutuksia mittaavat indikaattorit. Tällä on erityistä merkitystä ELY-keskuksille, sillä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston 2021–2027 (2021/1139) mukaista tukea voidaan myöntää vain sellaisille toimille, jotka ovat kansallisen vesiviljelystrategian mukaisia.

Manner-Suomen vesiviljelystrategia tukeutuu Kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteisiin. Strategiassa esitetään huomattavaa tuotannon lisäämistä, mikä aiemmin on ollut haastavaa. Kasvatustalujen saanti on ollut vaikeaa ja lopulta saadut luvat olleet selvästi pienempi kuin haetut. Vision mukaisen kestävä tuotannon kasvu 25 000 tonniin on kotimaisen kalan tarjonnan lisäämiseksi välttämätöntä saavuttaa ja siksi alkuvuosina on tarpeen keskittyä kasvun edellytysten turvaamiseen ja parantamiseen. Ennakoitava ja sovittuun mallinnuskäytäntöön nojautuva

lupajärjestelmä on siinä keskiössä, kuitenkin samalla huolehtien, että toiminnan kasvu ei vaaranna vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamista. Tässä korostuu eri viranomaisten yhteistyö.

Kalatalousviranomaisen haluaa ilmaista huolensa siitä, että Kotimaisen kalan edistämishjelman painoarvoa ei välttämättä riittävässä määrin tunnusteta. Koska ohjelma ei suoraan perustu lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen eikä se itsessään luo puitteita hankkeiden tai lupien hyväksymiselle, saatetaan sen merkitystä tulkita eri tavoin.

On tärkeää, että vesiviljelystrategiassa tuodaan esille toimenpiteet alan kasvattamiseksi, koska tukitoimien pitää perustua vesiviljelystrategiaan. Koska kestävä tuotannon kasvattaminen on strategian päätavoite, tulisi se ELY-keskusten kalatalousyksiköiden mielestä nostaa omaksi kohdaksi strategisissa valinnoissa. Nyt esitetyt valinnat viittaavat toiminnan reunaehtoihin eli toimintaympäristöön, kestävyteen ja kalojen hyvinvointiin, mutta päätavoite puuttuu. Tämä lisäksi antaa myös perusteita EU-tukien myöntämiseen.

Vesiviljelystrategiassa tulisi näkyä kolmen sijasta neljä strategista valintaa.

1. Tuotannon kestävä kasvu
2. Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö
3. Kestävyys ja vastuullisuus
4. Kalojen hyvinvointi ja terveys

Tuotannon kestävä kasvu toimenpiteiksi voidaan siirtää osa kohdan ”Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö” toimenpiteistä. Lisäksi toimenpiteissä voisi mainita, että kasvua voidaan tukea kaikissa tuotantomuodoissa ja myös uudet lajit ovat mahdollisia.

1. Tuotannon kestävä kasvu

Toimenpiteet

Tuetaan toimialan kestävä ja kannattavaa kasvua, kilpailukyvyn parantamista, uusiutumista sekä arvon lisäämistä suuntaamalla Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston rahoitusta toimialan investointihankkeisiin sekä kehitys- ja tutkimustyöhön.

- Tukea voidaan myöntää ruokakalan ja kalanpoikasten tuotantoon mukaan lukien luonnonravintolammikkokasvatus. Tukea voidaan myöntää myös muiden lajien kuten ravun tuotantoon.

- Kehitetään ja tutkitaan kiertovesilaitosten ja avoimilla merialueilla tapahtuvaa tuotantoa ja tekniikkaa.

- Monipuolisesta viljeltävää lajistoa erityisesti kiertovesikasvatuksen avulla.

- Osallistutaan EU:n koordinoimiin vesiviljelytuotteiden menekinedistämiskampanjoihin.

”Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö” -valinnan alle voisi lisätä erillisen kohdan, joka käsittäisi konkreettiset toimet vesiviljelyalueiden toimintaympäristön ja vesiviljelyyn hyödyntävän infrastruktuurin parantamiseksi (esimerkiksi purkupaikoissa). Nyt toimenpiteinä on mainittu sijainninohjaus, ympäristöluvat ja tutkimushankkeet, mutta mahdollisuus myös konkreettisten toimien rahoittamiseksi tulisi erikseen mainita.

Toimenpiteet (lisäys)

14. Tuetaan vesiviljelyalueiden toimintaympäristön ja vesiviljelyä hyödyntävän infrastruktuurin parantamista

Varsinais-Suomen ELY

Oikari Tuomas
Varsinais-Suomen ELY